

Rekordtæthed af lakseyngel på nyt lavvandet stryg

Ravn, Henrik Dalby; Svarer, Andreas; Nielsen, Jan; Sivebæk, Finn

Publication date:
2019

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link back to DTU Orbit](#)

Citation (APA):
Ravn, H. D., Svarer, A., Nielsen, J., & Sivebæk, F. (2019). Rekordtæthed af lakseyngel på nyt lavvandet stryg.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Rekordtæthed af lakseyngel på nyt lavvandet stryg

tirsdag 26 marts 2019

|

Både laks og ørred gyder på to stryg i Råsted Lilleå, som løber til Storå nedstrøms Holstebro. Lakseynglen dominerer på begge stryg, men der er også en del ørredyngel - og der er fem gange så meget yngel på det brede, lavvandede stryg ved Blåbjerg som på det smalle og dybere stryg ved Gosmer. Det mest varierede liv af vandplanter findes ved Blåbjerg, hvor bestanden af lakseyngel i 2018 var den største, der hidtil er registreret i et dansk vandløb.

I august 2018 undersøgte DTU Aqua fiskebestanden på to stryg ved Blåbjerg og Gosmer med hjælp fra interesserede sportsfiskere og vandplejefolk fra Sammenslutningen ved Storå. Fiskebestanden ved Blåbjerg blev også undersøgt i 2017.

Her kan du læse om strygenes betydning for fiskebestanden og downloade en mere udførlig beskrivelse af strygene. Du kan også finde et link til en film om laksenes gydning på stryget ved Blåbjerg i 2017.

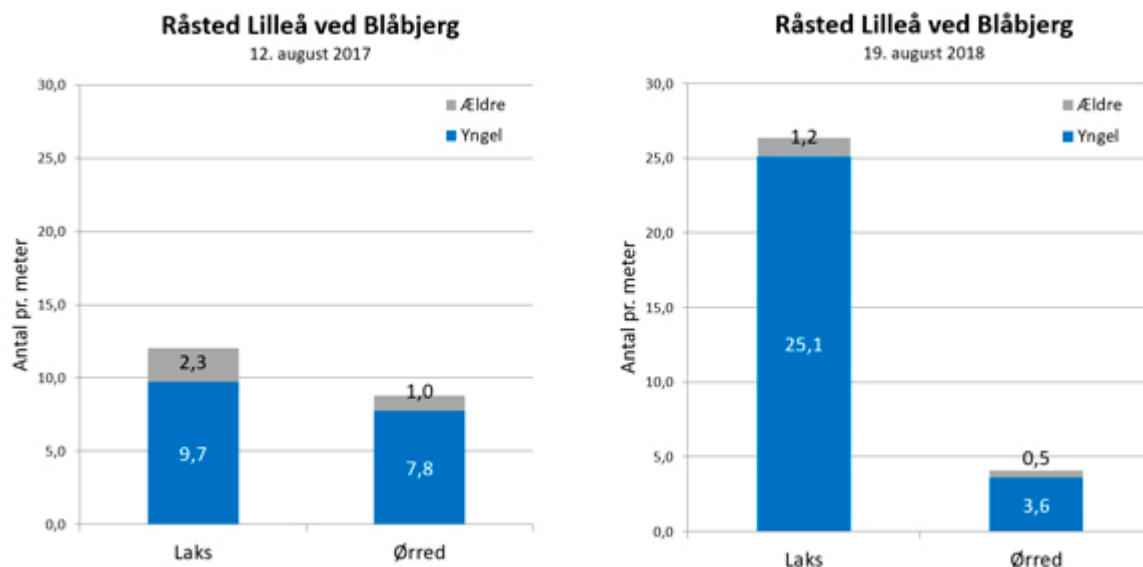

Ved Blåbjerg er stryget 10-16 m bredt og lavvandet med mange fiskeskjul ved vandranunkel, smalbladet mærke og vandstjerne. Stryget ved Gosmer er smallere og dybere med færre fiskeskjul og en tæt bevoksning af pindsvineknop.

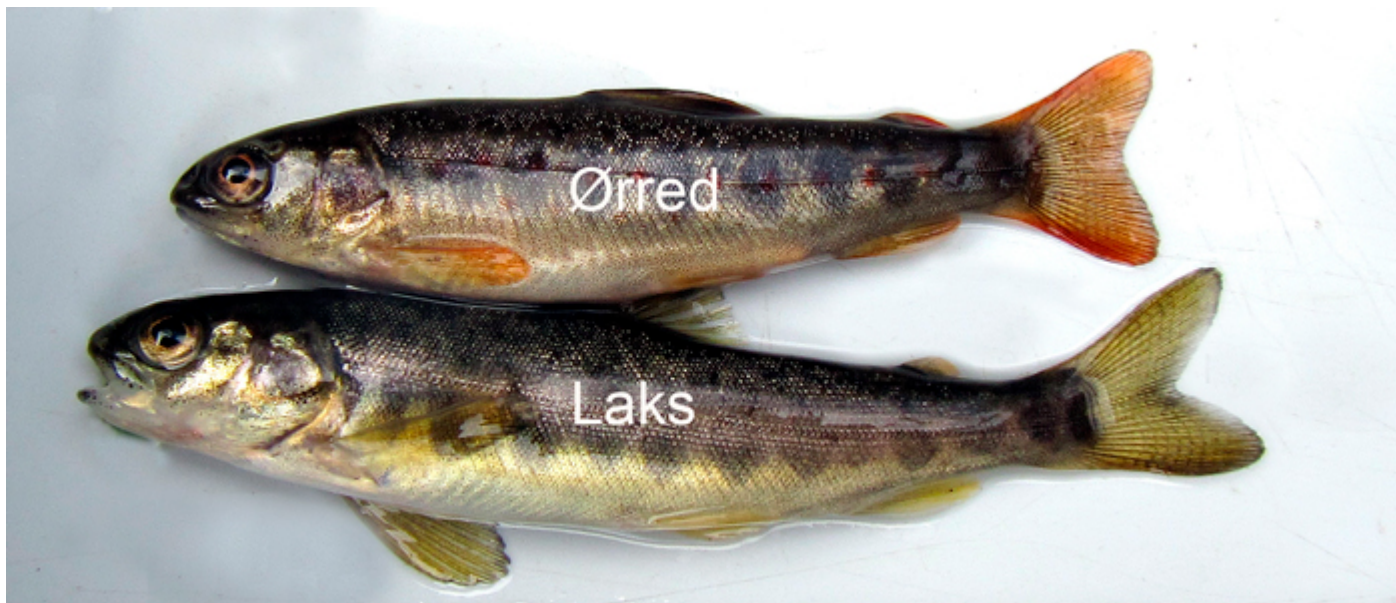
Ualmindelig meget lakseyngel på stryget ved Blåbjerg

Stryget ved Blåbjerg blev etableret i oktober 2015, og der har lige siden været stor gydeaktivitet af laks og havørred på stryget, også i 2015.

Fiskebestanden er undersøgt i august 2017 og 2018, hvor der begge år var markant mere yngel, end man normalt finder i danske vandløb. Heraf var 55-87 % lakseyngel (figur 1).

Figur 1. Bestanden af laks og ørred på stryget ved Blåbjerg i 2017 og 2018.

½-års ørred og laks.

Vi kan konkludere, at

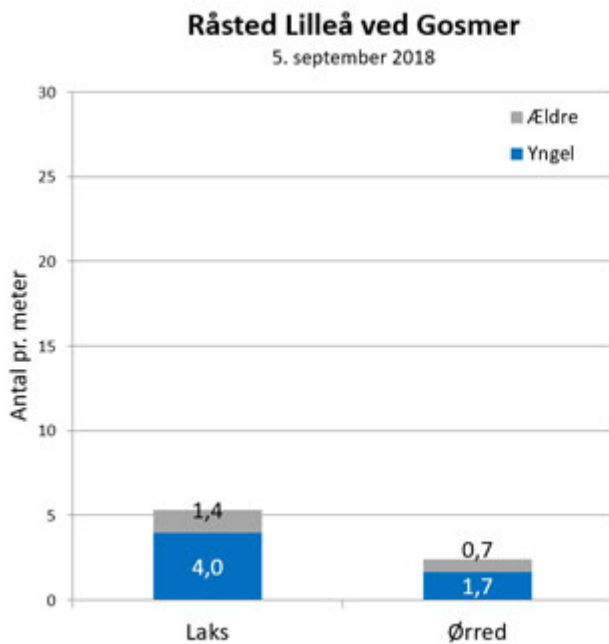
- Stryget ved Blåbjerg har været anvendt til intens gydning af både laks og havørred i alle tre år, siden det blev anlagt

- Selv om der er mest lakseyngel, er der også en stor bestand af ørredyngel
- Bestanden af lakseyngel på stryget ved Blåbjerg i 2018 er den hidtil største, der er registreret ved elektrofiskeri i danske vandløb
- I 2017-2018 var der 7-11 gange så meget yngel af laks og ørred, som der kræves for at indfri kravet til "Høj økologisk tilstand" i statens vandområdeplaner. Kravet er 2,5 stk. yngel pr meter vandløb, målt efter "ørredindekset", som er baseret på det samlede antal ørred- og lakseyngel fra gydning

Færre yngel på smalt stryg med dybere vand

1½ km nedstrøms Blåbjerg ligger der et ældre stryg ved Gosmer, som blev etableret af Herning Kommune i 2002 og blev undersøgt i 2018. Her er åen smallere og dybere, og vandplanten pindsvineknop, som giver dårlige fiskeskjul, dominerer. Der var "kun" en samlet tæthed af lakse- og ørredyngel på 5,6 stk. pr. meter, hvoraf 71 % var laks (figur 2).

Selv om der var yngel nok til, at stryget opfylder kravet til høj økologisk tilstand, var der fem gange så meget yngel ved Blåbjerg. Det er en væsentlig forskel, som var forventet ud fra strygets udseende og vores kendskab til, at ynglen trives bedst på lavt vand med mange skjul.

Figur 2. Bestanden af laks og ørred på stryget ved Gosmer.

Godt samarbejde med udgangspunkt i fiskenes krav skabte det gode projekt

Flere parter var involveret i etableringen af stryget:

- Vandplejeudvalget ved SvS (Sammenslutningen ved Storå)
- Frøjk-Fonden

- Herning Kommune
- DTU Aqua

Det blev prioriteret højt at skabe et godt gydestryg for laks og ørred med et naturligt fald på bunden, så stryget også giver optimale betingelser for, at ynglen trives og overlever godt.

Daniel Lindvig fra Herning Kommune fortæller: "Ved Råsted Lilleå er der store mængder af grus og sten i jorden, så det er også naturligt med gydegrus- og sten i åen. Vi valgte at udlægge gydebanken et sted, hvor vandløbet i forvejen var bredt og lavvandet - således at vi ville få et lavvandet gyde- og opvækstområde, hvor der naturligt ville opstå mange egnede skjulesteder for ynglen".

"I vandplejegruppen var vi med i planlægningen og selve arbejdet, da stryget blev anlagt, bl.a. med udlægning af skjulesten. Vi har haft et godt samarbejde med kommunen og lodsejerne, og vi var med, da stryget skulle justeres lidt pga. erosion året efter, at det blev anlagt" siger Torben Thinggaard, der er med i vandplejearbejdet ved [Sammenslutningen ved Storå](#).

Se en kort film, hvor Torben Thinggaard fortæller om stryget ved Blåbjerg i december 2017, mens laksen er i gang med at gyde. Det er yngel fra denne gydning, der er fanget ved undersøgelserne i 2018.

Anbefalinger vedr. anlæg af stryg

En række forhold er afgørende for, at der er meget mere yngel ved Blåbjerg end ved Gosmer:

- Stryget ved Blåbjerg er over dobbelt så bredt og meget mere lavvandet end stryget ved Gosmer
- Halvdelen af stryget ved Blåbjerg har vanddybder under 37 cm (= medianværdien af alle dybdemålinger), mens 87 % af stryget ved Gosmer er dybere
- 74 % af bunden ved Blåbjerg består af gydegrus, kun 24 % ved Gosmer
- Bundsubstratet er generelt grovest ved Blåbjerg, hvilket giver de bedste gydemuligheder og øger antallet af skjul for ynglen
- De arter af vandplanter, der er ved Blåbjerg, giver flest skjul for fisk og smådyr

Stryget ved Blåbjerg blev anlagt ud fra anbefalingerne i DTU Aquas vejledning i etablering af gydestryg, herunder at man i større vandløb anlægger stryg med et fald, der ikke overstiger 2 ‰.

Find mere viden her:

Download udførlig [beskrivelse af de to stryg og resultatet af undersøgelserne](#)

Se [film om laksenes gydning på stryget ved Blåbjerg](#) i december 2017

Se [film om de vilde ørredbestande i brede vandløb med lavvandede gydestryg](#)

Læs rapport [Status for laksen og dens forvaltning i Danmark 2017](#)

Læs om [laksebestanden i Storå](#)

Læs om [lakseynglens valg af levesteder i Kongeåen](#)

Læs om [ørredynglens valg af levesteder i vandløb](#)

Download DTU Aquas [vejledning i etablering af gydestryg i vandløb](#)

Download [engelsk rapport "Ecology of the Atlantic Salmon"](#)

Af [Henrik Ravn](#), [Andreas Svarer](#), [Jan Nielsen](#) og [Finn Sivebæk](#), DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer

Torben Thinggaard, Vandplejegruppen Stenbiderne, [Sammenslutningen ved Storå](#)

Daniel Lindvig, Teknik og Miljø, Herning Kommune

Fotos: Henrik Dalby Ravn, Torben Thinggaard, Rikke Lock Harvig og John Dyrehave